

TARTU REGIOONI INNOVATSIOONISTRATEEGIA 2004-2008

SISSEJUHATUS

Käesolev strateegia on dokument, mille eesmärgiks on aidata kaasa kohalike ettevõtete konkurentsivõime arengule Tartus ja Lõuna-Eestis. Strateegia sihtpiirkond hõlmab Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakonda, mida on edaspidi ajaloolistel ning funktsionaalsetele põhjustel nimetatud lühidalt Tartu regiooniks.

Antud strateegia koostamise lähtealuseks olid Tartu regiooni ettevõtete tänased probleemid ja vajadused, mille baasil valiti olulisemad tegevussuunad ning töötati välja meetmed nende vajaduste rahuldamiseks ja probleemidele lahenduste leidmiseks. Seega on Tartu regiooni innovatsioonistrateegia koostamise puhul tegemist nii öelda alt-üles protsessiga, mille keskmes seisab kohalik ettevõtja oma murede ja püüdlustega.

Strateegia lähtub eeldusest, et innovatsioonivõime on üks peamisi tegureid, mis määrab tänapäeval ettevõtete konkurentsivõime ja seeläbi majandusarengu nii riikide kui ka regioonide tasandil. Innovatsioon tähendab käesoleva strateegia kontekstis ettevõtja-poolset tegevust, mille tulemuseks on uute või täiustatud toodete ja teenuste edukas turule toomine.

Kuigi Tartu regiooni suudab mitmete oma innovatsiooninäitajate poolest nagu innovatiivsete ettevõtete osakaal, innovatiivsuse üldine tase, jt ületada Eesti keskmist ja olla teatud valdkondades ka liidripositsioonil, siis üldiste makromajanduslike näitajate osas nagu investeeringute maht, tööjõu tootlikkus, tööhõive määr jäävad Tartu regiooni ettevõtted tihti alla Eesti keskmisele. Seega ei ole tänasel hetkel innovatsioon veel Tartu regiooni peamine konkurentsivõime komponent, selleks peab ta alles saama. Regiooni konkurentsivõime kasvu tagamiseks on strateegia koostamise protsessis seetõttu tuvastatud järgmised olulisemad innovatsioonivajadused: liikumine allhankeahelas ülespoole, tootmisprotsesside arendamine ja efektiivsuse kasv, tehnoloogiarsiire ja kompetentsibaasi laiendamine, klastrite ja koostöövõrgustike areng, töötajate pidev- ja täiendõpe, uuendusliku ja ettevõtliku mõtteviisi kasv.

Strateegias välja pakutud tegevuste ja meetmete elluviimine peab tagama nimetatud innovatsioonivajaduste rahuldamise ja Tartu regiooni ettevõtete konkurentsivõime kasvu, mille kiirusest ja jätkusuutlikkusest sõltub see, kas Tartu regioon suudab tõusta üheks kõige konkurentsivõimelisemaks regiooniks Eestis ja Euroopa Liidus.

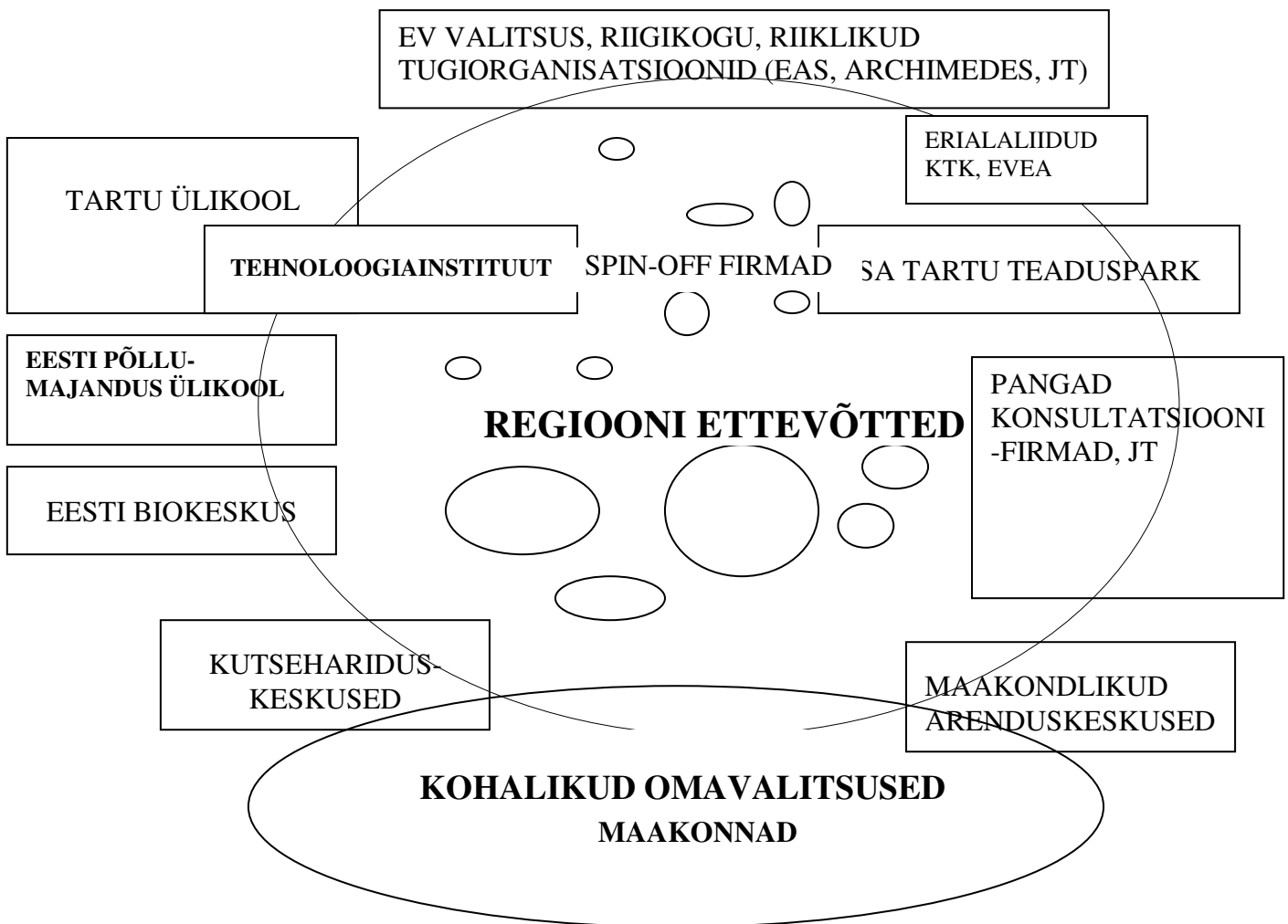
Välja pakutud strateegia on raamkava, mis ühest küljest peab elluviimisel leidma tuge teistest riiklikest, regionaalsetest ja kohalikest alusdokumentidest, nagu riiklik arengukava ja selle programmitäiend, Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia "Teadmistepõhine Eesti", maakondlikud ja kohalike omavalitsuste arengukavad ja tegevusstrateegiad. Teisest küljest peab käesolev strateegia saama ise lähteallikaks uute temaatiliste või sektoriaalsete tegevuskavade väljatöötamisele ja elluviimisele, mis lähtuksid alljärgnevalt toodud strateegilistest eesmärkidest ja prioriteetidest.

Strateegia ajaliseks horisonidiks on planeeritud viis aastat ajavahemikus 2004-2008. Strateegias käsitletud meetmete hinnanguline maksumus on kokku 560 miljonit Eesti krooni, mis koosneb 80 miljonist kroonist inimkapitali, võrgustumise ja võtmesektorite

investeeringutest ning 480 miljonist kroonist infrastruktuuri investeeringutest. Meetmete rahastamiseks on vajalik tervikliku rahastamisskeemi väljatöötamine ja rakendamine. On selge, et strateegia täiemahuline elluviimine saab toimuda ainult Euroopa Liidu, Eesti riigi ja Tartu regiooni rahaliste vahendite ja investeeringute sidusal ja kooskõlastatud kasutamisel ning avaliku sektori ja ettevõtte ühistegevuse baasil. Ainult nii on võimalik saavutada käesoleva strateegia eesmärged.

Alljärgnev joonis esitab Tartu regiooni innovatsioonisüsteemi kokkuvõtva ja põhimõttelise skeemi:

TARTU REGIOONI INNOVATSIOONISÜSTEEM

METODOLOOGIA

Käesoleva strateegia koostamine toimus Euroopa Liidu kuuenda raamprogrammi toetusel ja järgis Euroopa Liidu programmi „Innovating Regions in Europe“ metodoloogilist raamistikku ja lähetealuseid (vaata www.innovating-regions.org). Strateegia koostamise protsess jagunes kolme peamisesse etappi. Esimene ettevalmistav etapp toimus 2002. aastal, keskendus konsensuse saavutamisele strateegia lähtekohtade ja eesmärkide suhtes ning hõlmas ajurünnakuid kõigi Tartu regiooni kuue maakonna ettevõtjatega ning temaatiliste töögruppide tööd valitud võtmevaldkondades. Teine etapp, mis sisaldas uuringute läbiviimist ja strateegia koostamist, leidis aset 2003. aastal. Strateegia koostamise lähtekohaks olid eelnenud nelja uuringu tulemused, mille eesmärgiks oli tuvastada, millist rolli mängib innovatsioon hetkel regiooni ettevõtetes ja millised on peamised takistused ning vajadused ettevõtte innovatsiooniprotsessis (vaata tris.tartu.ee/taustmaterjalid.php). Strateegia koostasid töögrupid, kes keskendusid peamiselt konkreetsete tegevussuundade ja meetmete välja töötamisele. Kolmas etapp, mis on kavandatud 2004. aasta augusti lõpuni, sisaldab strateegia heakskiitmist ja valitud piloottegevuste rakendamist.

Strateegia väljatöötamisele osalesid aktiivselt väga mitmed organisatsioonid ja eksperdid. Olgu siinkohal eraldi nimetatud Tartu Linnavalitsust, Tartu Ülikooli, eelpool nimetatud kuue maakonna maavalitsusi ja Tartu Teadusparki. Eraldi märkimist vajab projekti välispartnerite roll – regionaalarengu agentuur „Shannon Development“ Iirimaalt ja Uppsala Läänivalitsus Rootsist, mis kaasasid TRIS projekti oma regioonis sarnaste strateegiate koostamisel saadud kogemusi ja teadmisi ning aitasid teha strateegilisi valikuid Tartu regiooni kontekstis. Lisaks on strateegia koostamisel kasutatud järeltõlget ja kontseptsioone, mis põhinevad 2003. aastal toimunud Eesti bio- ja infotehnoloogia tulevikuseire tulemustel. Kokkuvõttes andsid hindamatu panuse strateegia valmimisele üle saja ettevõtja, ametniku ja eksperdi.

Käesoleva strateegia raames välja pakutud meetmed põhinevad uuringute poolt tuvastatud vajadustel, töögruppide ja ekspertide kollektiivsel tööel. Käsitletud meetmed ei ole ja ei saagi olla kõikehõlmavad ning ei moodusta mingit lõplikku suletud nimekirja. On loogiline ja tõenäoline, et välja pakutud meetmete nimekiri täieneb strateegia elluviimise käigus uutega ja olemasolevad meetmed võivad teiseneda vastavalt olukorra muutumisele. Tartu regiooni innovatsioonistrateegia ei ole staatiline ja muutumatu dokument, vaid pidevalt täiendamist ja muutmist vajav dünaamiline raamistik, mis võtab arvesse muutuvaid vajadusi ja uusi tekkivaid võimalusi.

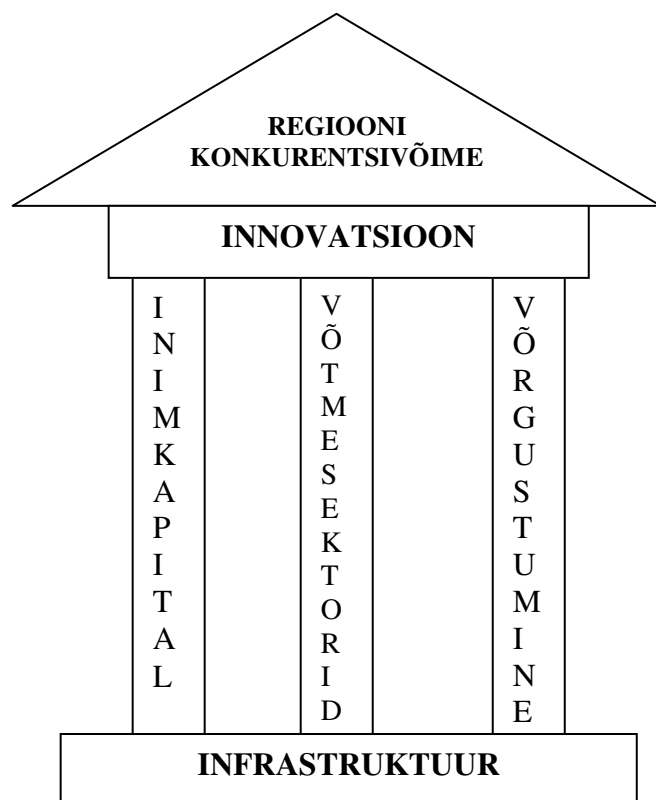
STRATEEGILINE EESMÄRK

Käesoleva strateegia peamiseks strateegiliseks eesmärgiks on regiooni ettevõtete konkurentsivõime kasv. Selleks on vaja luua sidus ja toimiv Tartu regiooni innovatsioonisüsteem (keskkond), mis oleks suunatud regiooni ettevõtete konkurentsivõime tõstmisele nii regionaalsel, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Ettevõtete konkurentsivõime kasv loob eeldused ka regiooni elukvaliteedi ja üldise healolu tõusuks, mis on regionaalse arengu üldeesmärgiks. Regiooni konkurentsivõime väljendub eelkõige sellistes näitajates nagu tööjõu tootlikkus, tööjõu struktuur ja tööhõive määr, loodav lisaväärtus ja ekspordi maht, sissetulekute tase, maksubaas, kohanemisvõime jt.

Nii ettevõtete, riikide kui regionide konkurentsivõime seisneb suuresti suutlikkuses olla innovatiivne ehk õppida kasutama uusi võimalusi ja arendada edasi olemasolevaid, ehitades samal ajal üles kohaliku tööstuse, mis on läbilöögivõimeline eksporditurgudel. **Niisiis on innovatsioon võti regiooni konkurentsivõime suurendamisele ja seetõttu moodustab innovatsiooni soodustamine käesoleva strateegia selgroo.**

Innovatsiooni soodustamiseks on käesolevas strateegias välja pakutud neli tegevussuunda: inimkapitali arendamine, võrgustumise toetamine, võtmesektorite arendamine ja infrastruktuuri parandamine. Need tegevussuunad on strateegia neli peamist komponenti.

Lähtudes eelpool toodud strateegilistest eesmärkidest ja komponentidest, esitab alljärgnev skeem kujundlikus vormis Tartu innovatsioonistrateegia peamised osad ja nende omavahelised seosed.

TEGEVUSSUUNAD

Käesoleva innovatsioonistrateegia kõige olulisemateks komponentideks on seega neli tegevussuunda, mille moodustavad ülaltoodud skeemil toodud kolm sammast ja nende vundament. Nende arengust sõltub otseselt kõigi regiooni ettevõtete innovatsioonisuutlikkus ja seeläbi regiooni kui terviku konkurentsivõime.

Inimkapital

Innovatsioon ettevõtte tasandil sõltub seal töötavate inimeste teadmiste, oskuste ja tehnoloogilise baasi iseloomust ja kvaliteedist. Ainult kaasaegse haridus- ja teadussüsteemi olemasolu loob eeldused vastavas valdkonnas tipptasemel inimressursi tekkeks ning sellest tulenevalt kõrge lisaväärtusega ekspordile orienteeritud tööstuse arenguks. Haridus- ja teadussüsteemist sõltub seega kõige otsesemalt inimkapital kvaliteet, mis on ettevõtete innovatsioonivõime peamisi tegureid. Inimkapitali arendamine on järelikult käesoleva strateegia loogikast lähtuvalt üks olulisemaid strateegilisi komponente innovatsiooni toetamisel.

Võrgustumine

Samavõrd oluliseks võib pidada ka klastripõhise majandusarengu soodustamist. Siin võib isegi ebaõnnestunud projekt luua uusi sidemeid ettevõtjate, teadlaste ja ametnike vahel. Seda kõike saab uus ettevõtja ära kasutada, kuna tema ja ka tema konkurendi eest on osa riske kandnud avalik sektor. Seega on klastripõhise majandusarengu soodustamine koos selle peamise komponendi võrgustumisega teine oluline strateegiline tegevus innovatsiooni toetamisel.

Võtmesektorid

Kolmas tegevussuund keskendub nendele valdkondadele, mis on täna regiooni majanduskasvu peamiseks mootoriks, ning neile, mille roll majanduskasvu tagamisel nii lähemas kui pikemas perspektiivis on üha kasvav. Omaette strateegilise valiku moodustab küsimus, millised on need majandussektorid, mis on või võivad saada regiooni konkurentsivõime mootoriks, ja millised on need tegevusharud, mis võivad saada selle piduriks ja arengu lukustajaks. Seega on äärmiselt oluline teha õige strateegiline valik ja keskenduda nendele võtmesektoritele, millest sõltub majanduse kasv ja areng.

Infrastruktuur

On selge, et ülaltoodud tegevussuundade all olevate meetmete ellurakendamise eelduseks on olemasolev infrastruktuur, nii füüsiline kui ka institutsionaalne, mis on vundamendiks nii inimkapitali, klastrite kui võtmesektorite arengule. Ilma adekvaatse infrastruktuurita võib ülejäänud tegevussuundade arendamine jääda lühiajaliseks ja vähetulemuslikuks, sest plaanitud tegevustel pole kuhugi kinnituda, nii nagu vundamendita majal ei ole üldjuhul pikka iga.

Toetavad tegevused

Lisaks toodud tegevussuundadele ja neis sisalduvatele konkreetsetele meetmetele on mitmeid teisi majandusarenguks vajalikke otsuseid ja tegevusi, mis ei kuulu regiooni ja regioonis paiknevate organisatsioonide kompetentsi. Küll aga saavad omavalitsused ja regioonid juhtida püsivalt tähelepanu kitsaskohtadele, mille kõrvaldamisel paraneb innovatsioonikeskkond oluliselt. Seega on käesoleva strateegia kontekstis oluline keskenduda ka teatud proaktiivsele tegevusele riigi keskvalitsuse tasandil, et tagada toetus strateegias hõlmatud tegevussuundade ja nendega haakuvate tegevuste arenguks.

Tegevussuunad

Alljärgnevalt on esitatud neli tegevussuunda koos alameetmetega. Iga meetme osas on määratletud seda meedet rakendav(ad) organisatsioon(id), hinnatav maksumus, ajaline ulatus ning indikaatorid, mis võimaldavad hinnata meetme tulemuslikkust. Meetmete maksumuse puhul on hinnatud vajadust nii öelda täiendavate vahendite või investeeringute järele, mis lisanduksid olemasolevatele eelarvelistele ja teistele regulaarsetele vahenditele.

INIMKAPITALI ARENDAMINE

Uuringute tulemusena võib öelda, et inimkapital mängib ettevõtete innovatsiooniprotsessis juhtivat osa. Uuendusaldis ja juhi arenguvisioniga kaasatulev meeskond on innovaatilise tegevuse üks võtmetegureid. Tervele meeskonnale toetuv arendustegevus on tihti tõhusam ja lähtub enam kliendi vajadustest. Teisalt on innovatsioon Tartu regiooni enamikes ettevõtetes seotud siiski otseselt juhi teadmiste, isikuomaduste ja visiooniga, mistõttu on inimkapitali arendamine nii tippjuhi kui töötajate osas väga oluline.

Uuringute tulemused kinnitavad arvamust, et Eesti ühiskond on kõrgharidusele suunatud ning populaarsemad on humanitaaralad. Tartus on küll kaks ülikooli, mis iseenesest on oluliseks eelduseks regiooni inimkapitali arengule kuid regiooni ettevõtete tööjõuvajadust (eriti tehniliste erialade lõikes need piisavalt katta ei suuda. Kutsehariduse taset peetakse madalaks, mis tuleneb osaliselt kutsehariduse ebapopulaarsusest noorte hulgas. Nii suuremad Tartus asuvad ettevõtted kui ka linnadest väljas asuvad tööstusettevõtted konstateerisid, et suurim puudus ettevõttes on tehnoloogidest – nii erialatehnoloogidest kui tehnilise taustaharidusega inimestest laiemalt. Terav inseneride puudus pärsib innovaatiliste projektide elluviimist. Tuleb leida võimalusi rakendusliku tehnoloogilise kõrghariduse arendamiseks. Tehnoloogilist haridust pakkuva EPMÜ peamisteks hädadeks on vananev kaader ja nõrk materiaal-tehniline baas.

Erialatehnoloogide puhul võib märgata tendentse, et nii kõrghariduse kui keskeriharidusega tehnoloogid ei ole ettevõtjate arvates valmis töötama oma erialal. See tuleneb muuhulgas õppeasutuste materiaal-tehnilise baasi mahajäämusest ning ebapiisavatest praktikavõimalustest õpingute käigus.

Kutsehariduses peaks soodustama kutsehariduskeskuste ja praktikabaaside koostööd. Praegused edukalt toimivad kooslused baseeruvad ettevõtjate missioonitundel. Kutseharidussüsteemi infrastruktuuri arendamisele nähakse ette suuri investeeringuid Euroopa Liidu struktuurifondide toel. Maksimaalse efekti saavutamiseks investeeringute kasutamisel tuleb otsida võimalusi pikaajalise era ja avalike (*private-public*) partnerluste soodustamiseks.

Tipp- ja keskastmejuhtide tasandil tuleks senisest suuremat tähelepanu pöörata nt kvaliteedi-juhtimise alaste koolituste korraldamisele. Hetkel on väikesel osal Tartu regiooni ettevõtetest ISO standardite vastavussertifikaat. Viimane aga on eeliseks Euroopa Liidu ühisturu tihedas konkurents.

Allpool toodud meetmete rakendamiseks on plaanitud ajavahemik 2004-2008 ja nende kogumaksumuseks 20 miljonit Eesti krooni.

Meetmed, mõõdikud, ajakava, maksumus ja rakendajad

Meede 1. Kutsehariduse õppekavade sidustamine regiooni vajadustega			
Regioonis on üheks suuremaks probleemiks asjakohase ettevalmistusega ja praktilise kogemusega oskustöölise puudumine.			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Kohalike ettevõtjate ergutamine pakkuma õpestipendiume	Ettevõtete stipendiumite arv ja rahaline väärtus ¹	2004-2007 projektijuhi töötasu ja tegevuskulud 150 000 EEK aastas Kokku 600 000 EEK	Kutseõppeasutused
Oskustöölise õppe vastavusse viimine regiooni vajadustega	Ettevõtluuuringute tulemused, s.t ettevõtjate tööjõuga rahulolu kasv. Tööjõu-uuringud Uute õppekavade arv	2005: ettevõtluuuring 300 000 EEK 2006-2008 õppekavade arendamine 500 000 EEK aastas Kokku 1 800 000 EEK	Kutseõppeasutused
Praktikavõimaluste parandamine kutse- ja kõrghariduses	Koolide ja ettevõtete vaheliste pikaajaliste praktikalepingute arv	2005-2007 Praktika juhendamise tasude osalise katmise fond: 1 500 000 aastas Kokku 4 500 000 EEK	Kutseõppeasutused, Ülikoolid
Tegevused kokku		6 900 000 EEK	

Meede 2. Regiooni ettevõtete juhtimiskvaliteedi parandamine			
Suhteliselt väike osa regiooni ettevõtetest on juurutanud tänapäevaseid kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimismeetodeid.			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Innovatiivsete juhtimismeetodite, parimate juhtimiskogemuste tutvustamine ja juhtimisauhindade propageerimine	Seminarikursuste arv, osalenud inimeste ja ettevõtete arv. Tartu regiooni ettevõtete arv, kes osalevad üle-eestilistel konkurssidel	2004-2007 koolitus ja seminarid 250 000 aastas Kokku 1 000 000	Kohalikud omavalitsused, ülikoolid, Eesti Kvaliteediühing

¹ Hetkel on nt Tartu KHK-s üksnes üks ettevõtte välja pannud stipendiumid kokku kuni 10 inimesele á 500 Eesti krooni kuus.

Kvaliteedi-, keskkonna- ja integreeritud juhtimissüsteemide juurutamise nõustamine	ISO 9000, ISO 14000 sertifitseeritud ettevõtete arv	2004-2008 400 000 aastas Kokku 2 000 000	Eesti Kvaliteediühing
Tartu linna, maakonda ja Lõuna-Eestit hõlmavate ettevõtlus-auhindade väljaandmine	Piirkondlike ettevõtluskonkursside arv	2004-2007 Avalikkussuhete kulud 100 000 aastas Kokku 400 000	Kohalikud omavalitsused
Tegevused kokku		3 400 000 EEK	

Meede 3. Tööjõu kvaliteedi parandamine

Tööjõu mobiilsuse ja kvaliteedi parandamine eeldab elukestva õppe põhimõtete järjekindlat juurutamist regioonis.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Välisriikides õppimise soodustamine	Välismaale siirdunud õppijate arv. Välismaalt naasnud õppijate arv	2005-2008 projektijuhi töötasu ja tegevus 150 000 aastas Kokku 600 000	Kutseõppeasutused, kohalikud omavalitsused
Ümber- ja täiendõppevõimaluste parandamine	Ettevõtete kulutused ümber- ja täiendõppele. Tartu regiooni õppeasutustes olevate täiendõpperühmade arv	2005-2007 100 000 aastas Kokku 300 000	Tööhõiveamet, kutseõppeasutused
Riiklikele kutsestandarditele vastavate kutseeksamite sooritamise soodustamine	Kutseeksamite sooritanute arv, oma kvalifikatsiooni tõstnute arv	2005-2008 Koolitus 500 000 aastas Kokku 2000 000	Kutseõppeasutused, INNOVE
Tegevused kokku		2 900 000 EEK	

Meede 4. Polütehnilise kõrghariduse toetamine ja inseneride puuduse leevendamine Tartu regiooni ettevõtetes

Insener-tehnilise kaadri puudumine takistab paljude regiooni ettevõtete arengut ja innovaatiliste ideede teostumist.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Inseneride vajaduse	Valminud uuring	2005	Ülikoolid, HTM,

uuring erialade lõikes Tartu regiooni andmetel		Maksumus 200 000 krooni	kohalikud omavalitsused
Inseneriõppe õppekavade arendamine	Uute õppekavade arv	2006-2008 õppekavade arendamine 500 000 krooni aastas KOKKU: 1 500 000 krooni	Ülikoolid, HTM
Tegevused kokku		1 700 000 EEK	

Meede 5. Tehnoloogiliste erialade ja neid pakkuvate koolide populariseerimine			
Piirkonna ja kogu Eesti üheks probleemiks on tehnoloogiliste erialade, eriti aga kutseharidusasutuste madal populaarsus potentsiaalsete õpilaste seas.			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Ekskursioonid ettevõtetesse, koolidesse	Konkursid tehnoloogiliste erialade õppekohtadele. Tutvustavate artiklite/saadete/ürituste arv	2005-2008 aastas 150 000 krooni Kokku 600 000 krooni	Kutsehariduskeskused
AHHAA keskuse toetamine	AHHAA strateegiliste eesmärkide saavutamine	2005-2007 Maksumus 1 500 000 krooni aastas Kokku 4 500 000 krooni	Sihtasutus AHHAA
Tegevused kokku		5 100 000 EEK	

VÖRGUSTUMISE TOETAMINE

Regioonis puudub hetkel ettevõtluse tugiorganisatsioonide poolne nn. lipulaev. Paraku ei ole EAS-i Lõuna-Eesti regionaalne esindus seda rolli täitma hakata suutnud tulenevalt riiklikust poliitikast mitte delegeerida olulist osa tegevuskompetentsist regionaalsele tasandile. Ülejäänud tugistruktuuride puhul kirjeldab olukorda pakutavate teenuste osaline kattuvus ja tegevuste fragmenteeritus, puudub omavaheline koordineeritus. Samuti tuleb uuringutest välja, et mitmed tugistruktuurid on oma tegevuses protsessikesksed, mitte tulemusele ja ettevõtjale orienteeritud. Enamikel tugistruktuuridel puudub otsene seos tegevuse tulemuste ja eelarve vahel.

Samuti näib, et formaalsed ettevõtlusvõrgustikud, nagu ettevõtlusliidud ja erialaliidud, täidavad küll enamasti oma konkreetset rolli, kuid nende üldisem mõju ettevõtete arengule jääb väheseks, seda eriti väiksemate ettevõtete jaoks, kelle ootused on suuremad. Seega oleksid kasulikud igasugused initsiatiivid, mis suurendaksid koostööd võimalike klastrite tekkimisele tulevikus.

Kuna väiksemad ettevõtted ei tunneta kasu ettevõtlusliitudesse või erialaliitudesse astumisest ja jäävad seetõttu osaliselt ilma võrgustumise poolt pakutavast lisaväärtusest, siis võiks suurema tööhõivega või koguproduktiga harudes avaliku sektori initsiatiivil kavandada spetsiaalseid võrgustikke. Võrgustikud peaksid nt pakkuma ühist turundust (näiteks vahendama puidusektori väikeettevõtetele otsekontakte välispartneritega – praegu saavad vahendajad enamiku kasumimarginaalist, mis ei võimalda tootjatel oma innovaatilisi projekte realiseerida).

Olgugi et klastreid uuringus eraldi ei analüüsitud, on näha, et nende tekkimiseni läheb veel aega, sest hetkel puudub kriitiline mass ning omavaheline võrgustumine ja koostöö tugistruktuuridega on alles hoogu võtmas. Selle protsessi soodustamiseks saab ka avalik sektor oma panuse anda just igasuguste koostöövõrgustike toetamise ja loomise kaudu.

Ülikoolide ja ettevõtete koostöö, mis peegeldub formaalsetes koostöölepingutes, on suhteliselt väike. On põhjust uskuda, et ametlikult sõlmitud lepingud peegeldavad siiski vaid jäämäe veepealset osa tegelikust koostööst, mis erinevatel põhjustel leiab aset nii öelda mitte-formaalses vormis. Sama peegeldub ka ettevõtete suhtumises, et ülikoolid on ettevõtte jaoks „suletud“. Uuringu tulemusena väärtustakse rohkem EPMÜ panust regiooni ettevõtluse arengusse kui Tartu Ülikooli oma. Samuti puudub süstematiseeritud info, millistes valdkondades võiks ülikoolidega koostööd teha ja eriti on puudu nn vahemehest, kelle tegevuse eesmärgiks peaks otseselt olema selle koostöö süvendamine. Samme probleemi lahendamiseks on siiski juba astunud, ühe organisatsioonina peaks koostööd ettevõtlusega edendama 2001. a juunis loodud TÜ tehnoloogiainstituut.

Selleks et suurendada ettevõtlusliitude ja erialaliitude loodavat kasu ettevõtetele, eelkõige väikeettevõtetele ning soodustada klastrite kujunemist, on ette nähtud meetmed 1 ja 2. Meede 1 pakub maakondlike arenduskeskuste kaudu soodustingimustel turunduskonsultatsioone, mis aitab ettevõtetel leida ekspordikontakte ja valmistuda EAS ekspordiprogrammis osalemiseks. Meede 2 toetab ühe tegevusena erialaliite võtmesektorites, vähendades niiviisi erialaliitude nõrkusest tingitud vähest koostööd kohalike ettevõtjatega ja motiveerides neid põhjalikumaks tegevuseks Tartu regioonis. Teise tegevusena toetatakse valdkondlike ja temaatiliste võrgustike kujunemist, et see paneks aluse klastrite moodustumisele.

Meetmed 3 ja 4 on suunatud ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö kui Tartu regiooni ühe olulisema alakasutatud ressursi arendamisele. Sellel eesmärgil tegeletakse ülikoolide võimaluste tutvustamise ja koostööks valmisoleku tõstmisega organisatsioonilisel tasandil meetme 3 raames. Nn rohujuure tasandil aitab koostööd süvendada ka üliõpilaste ning akadeemilise personali teadlikkuse tõstmine ettevõtluse vajadustest. Sel eesmärgil toetab meede 4 uurimistööde tegemist koostöös kohalike ettevõtjatega.

Selleks et leevendada esimest uuringu tulemustes toodud probleemi, toetab meede 5 kohalike organisatsioonide esindajate osalemist riiklike toetusmeetmete kujundamisel, et muuta nende ülesehitus ja ellu viimine rohkem regiooni vajadustele vastavaks.

Allpool toodud meetmete rakendamiseks on plaanitud ajavahemik 2004-2008 ja nende kogumaksumuseks 34 miljonit Eesti krooni.

Meetmed, moodsikud, ajakava, maksumus ja rakendajad

Meede 1. Ettevõtete ekspordi ja turundustegevuse toetamine			
EAS ekspordiprogramm toetab ettevõtteid, kellel juba on ekspordikäive. Paljudel on aga raskusi selleni jõudmisega. Avalikest vahenditest toetatakse turunduskonsultatsioone, mille raames töötab spetsialist ettevõttega 6-9 kuud ja valmistab selle ette EAS ekspordi toetuse programmis osalemiseks ning otsib ekspordikontakte.			
Tegevused	Moodsikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Ettevõtete turundus-konsultatsioonide kaasfinantseerimine	Koostööd tegevate ettevõtete arv. Leitud ekspordikontaktide arv. Edukate arendusprojektide esitamine	2005-2008 1 000 000 aastas Kokku 4 000 000	Maakondlikud arenduskeskused
Tegevused kokku		4 000 000 EEK	

Meede 2. Võrgustike loomisele suunatud tegevused ja erialaliitude tugevdamine			
Erialaliidud on üleriigilised ja seetõttu on vajalik paremaks koostööks ka nende esindajate kohalolek regioonis. Ettevõtlusliidud ei suuda oma praeguse rahastamise juures tegeleda innovatsiooni propageerimisega. Ka ei tunneta ettevõtteid olulist kasu liitudes osalemisest. Tihti on probleemiks ka info kättesaadavus ettevõtlusliidu kohta.			
Tegevused	Moodsikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid

Võtmesektorite erialaliitude toetamine regioonis, et võimaldada neil propageerida innovatiivset tegevust	Erialaliiduga koostööd tegevate ettevõtete arv. Ettevõtete poolt EAS-le esitatud taotluste arv. Ettevõtete ja ülikoolide vaheliste kontaktide arv	2005 -2007 500 000 aastas Kokku 1 500 000	Tartu Teaduspark
Valdkondlike ja temaatiliste võrgustike kujunemise toetamine	Võrgustikes osalevate ettevõtete arv	2005 -2007 200 000 aastas Kokku 600 000	Tartu Teaduspark
Tegevused kokku		2 100 000 EEK	

Meede 3. TÜ ja EPMÜ võimaluste tutvustamine ja võimalike koostööprojektide algatamine ettevõtjatega

Hetkel on ettevõtete ja ülikoolide vaheline koostöö üsnagi nõrk ja regiooni teadusasutuste potentsiaali uute tehnoloogiate ja toodete arendamisel ei kasutata täielikult ära. Osalt on selle põhjuseks ka vähene teadlikkus sellistest võimalustest.

Tegevused	Möödikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
SPINNO ja BIOSPINNO projektide jätkamine	Ettevõtluslepingute arv ja maht. Intellektuaalse omandi kommersialiseerimisest saadavad tulud. Uute <i>spin-off</i> firmade arv	2004-2006 Tartu Spinno 15 000 000EEK BioSpinno 6 000 000 EEK	TÜ Tehnoloogia-instituut, EPMÜ, Tartu Teaduspark Eesti Biokeskus
Ülikoolide teadus- ja arendustegevuses regiooni vajadustega arvestamine	Ülikoolide ja ettevõtete vahel sõlmitud koostöölepingute arv. Patentide arv. <i>Spin-off</i> firmade arv	2005-2007 Kokku 6 000 000	Ülikoolid
Tegevused kokku		27 000 000 EEK	

Meede 4. Ettevõtlusalase teadlikkuse ja aktiivsuse tõstmine üliõpilaste ning akadeemilise personali seas

Akadeemilise personali, sh ka üliõpilaste teadlikkus ettevõtluses realselt toimuvast on suhteliselt madal. Uurimistööd tehakse sageli ettevõtluskaugemel teemadel. Uurimistööde tegemine koostöös kohalike ettevõtetega suurendab üliõpilaste ja akadeemilise personali arusaamist ettevõtete vajadustest.

Tegevused	Möödikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
-----------	----------	--	-----------------------------

Akadeemiliste uurimistöode tegemise toetamine koostöös kohalike ettevõtetega	Ettevõtetega koostöös valmivate uurimistöode arv. Ettevõtete ja ülikoolide vaheliste koostöölepingute arv	2005-2008 150 000 aastas Kokku 600 000	Ülikoolid
Tegevused kokku		600 000 EEK	

Meede 5. Riiklike toetusmeetmete arendamine

Riiklikud toetusmeetmed ei vasta alati ettevõtete tegelikele vajadustele. Samuti kaasneb nendega tihtipeale ülemäärast bürokraatiat. Toetusmeetmete ja nende elluviimise tõhustamine aitab suurendada nende positiivset mõju regiooni ettevõtetele.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Omavalitsusliitude ja omavalitsuste esindajate ning ettevõtjate osalemine riiklike toetusmeetmete välja töötamisel ja otsustusprotsessis	Mõju riiklike toetusmeetmete kujunemisel	2005 – 2007 100 000 aastas Kokku 300 000	Omavalitsusliidud
Tegevused kokku		300 000 EEK	

VÕTMESEKTORITE TUGEVDAMINE

Käesoleva strateegia kontekstis käsitletakse võtmesektoritena tööstusharusid, millel on regioonis oluline tähtsus tööhõive ja/või ekspordi osakaalu tõttu praegu ning mille tähtsus võib kasvada tulevikus. Võtmesektorite valikul olid aluseks 2003. a läbiviidud ettevõtete innovatsioonivajaduste uuringu ja töögruppide töö tulemused. Eelkõige on sellisteks sektoriteks praegu puidu-metsa-mööblitööstus, toiduainete tööstus, tekstiili-rõivatööstus ning masinaehitus. Tulevikus on hea perspektiiv arenda võtmesektoriteks veel infotehnoloogial ja biotehnoloogial.

Konkreetsete meetmete valikul ja väljatoomisel piirdui käesoleva strateegia raames ainult nelja sektori väljatoomisega, eeldusel, et eelpool toodud meetmed peaksid katma kõigi regiooni jaoks oluliste sektorite innovatsiooni toetamise ja arendamise vajadusi. Nendeks neljaks sektoriks valiti traditsioonilistest tööstusharudest puidu-metsa- mööblisektor ja metallisektor (masinaehitus) ning uutest valdkondadest infotehnoloogia ja biotehnoloogia.

Puidu-metsa-mööblisektor annab hetkel kuni poole regiooni ekspordist ja on seetõttu kõige olulisem sektor majanduskasvu tagamisel. Selle sektori konkurentsivõime tugevdamine võimaldab sektori panust regiooni majandusse veelgi suurendada. Võimalikud vajadused innovaatilise tegevuse arendamisel on selles sektoris seotud eelkõige uute (eksport)toodete väljaarendamisega ja liikumisega väärtusahelas ülespoole ehk suunatus tooraine suuremale väärtustamisele. Selleks on vajalik eelkõige juurutada laiemalt uusi (info)tehnoloogia võimalusi ja disainlahendusi.

Metallisektor on arenenud kõigis kuues TRIS projektiga kaetud maakonnas. Paljud tugevamad ettevõtted ekspordivad kuni 90 % toodangust, sealjuures ka lõpptooteid. Eesti Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse tootearendustoetuse saajate hulgas on ettevõtteid nii Viljandi, Tartu, Valga kui Jõgeva maakonnast. Innovaatiline potentsiaal on suhteliselt kõrge, kuid olemasolevad ressursid ei ole kaugeltki täies mahus kasutatud. Edasine kasv saab toimuda läbi omavahelise koostöö eksporditurgudele sisenemiseks ja innovaatiliste tehnoloogiate rakendamise, samuti läbi infotehnoloogilise arengu.

Info- ja biotehnoloogia on vastavalt äsja lõppenud tulevikuseire uuringutele kaks sektorit, mille areng on suure tõenäosusega Eesti majanduse kasvu tuleviku tagatiseks. Mõlemad sektorid mängivad ka olulist osa regiooni tulevikus ning nende potentsiaali oskuslik kasutamine, tekitades sünergiad teiste sektoritega, võimaldab pikemas perspektiivis lisaväärtuse olulist kasvu ka regiooni tasandil. Seega ei ole infotehnoloogia ja biotehnoloogia arendamine mingi kitsa sektori strateegia, vaid kogu riigi ja regiooni konkurentsivõime ja pikemaajalise sotsiaal-majandusliku arengu strateegia tuum. Innovaatilist tegevust toetavate meetmete erinevus nendes sektoritest tuleneb eelkõige tehnoloogiate ja sihtturgude erinevusest.

Kõigi vaadeldud võtmesektorite puhul oli ühiseks innovatsioonivajaduseks (ekspordi)turundusprojektide ja laiemalt maine arendamise vajadus. Eelkõige vajab tutvustamise Eesti ja vaadeldav sektor tervikuna. Seetõttu vaadeldakse sellist tegevust avaliku sektori ülesandena. Kindlasti vajavad tutvustamist ka võtmesektorite ettevõtted ja nende pakutavad tooted/teenused, seda eriti tootmisharude sünergia tekkimise võimalust arvestades (näiteks infotehnoloogia ja mööblitööstuse ühistevõime kaudu).

Olemasoleva tööstuse uuendamine toimub eelkõige uute tehnoloogiate abil. Seetõttu tekib tööstuse uuendamisel samas riigis asuva tehnoloogia sektori (näiteks infotehnoloogia) abil positiivne ring, kus nii olemasolev kui kõrgtehnoloogiline sektor teenivad rohkem ja saavad mõlemad suurema osa tekkivast lisaväärtusest. Seega on nii Eesti kui Tartu regiooni üks strateegilisi valikuid selles, et millistel aladel tahame ja suudame maailmas kaasa mängida, millistel püüame hoida minimaalset taset, et suuta maailma arengutega üldjoontes kursis püsida, millistel aladel õnnestub rahvusvahelises tööjaotuses järk-järgult järjest suurema lisaväärtusega tegevustele liikuda ja millistel on hoopis aeg teatud tegevusalalt väljuda ning tagada massiivne töötajate täiend- ja ümberõpe.

Allpool toodud meetmete rakendamiseks on plaanitud ajavahemik 2004-2008 ja nende kogumaksumuseks 26 miljonit Eesti krooni.

Meetmed, mõõdikud, ajakava, maksumus ja rakendajad

Meede 1. Metsa-puidu-mööblisektori tugevdamine			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Infotehnoloogia lahenduste laialdasem juurutamine	Uute IT rakenduste arv sektoris. Efektiivsuse kasv. Uute tehnoloogiate ja (kvaliteedi)juhtimissüsteemide rakendamiste arvu kasv	2005-2008 500 000 aastas Kokku 2 000 000	Tartu Teaduspark
Disaini laialdasem juurutamine eelkõige mööblisektoris	Uute disainilahenduste arv. Lahenduste juurutamisest saadava lisanduva väärtuse kasv. Uute õppekavade väljatöötamine	2005-2008 650 000 aastas Kokku 2 600 000	Eesti Puutööliit, Tartu Kõrgem Kunstikool
Puidutoodete ekspordiprojektide toetamine ja puiduettevõtjate maine tõstmine nii Eestis kui ka väljaspool	Täispuidust mööbli ja toodete tuntuse kasv. Eesti puiduettevõtjate maine kasv (Ekspordi)projektide ja turundusplaanide arvu kasv	2005-2007 1 000 000 aastas Kokku 3 000 000	Eesti Puutööliit, Eesti Metsatööstuse Liit
Tegevused kokku		7 600 000 EEK	

Meede 2. Metallisektori tugevdamine			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad täitjad

Ühised eksporditegevused	Ekspordikontaktide arv Ekspordi kasv Ettevõtlusmissioonide arv	2005-2008 300 000 aastas Kokku 1 200 000	Tartu Teaduspark
Uudsete tehnoloogiliste lahenduste laialdasem juurutamine	Uute IT rakenduste arv sektoris (sh CAD/CAM) Uute tehnoloogiate ja (kvaliteedi)juhtimissüsteemide rakendamiste arvu kasv Abi <i>second-hand</i> turult tööpinkide hankimisel	2005-2008 500 000 aastas Kokku 2 000 000	Tartu Teaduspark
Lõpptootele suunatud toetamine	EAS tootearendusprojektide arv Parima praktika koolituste arv Ettevõtete ja teadlaste ühisprojektide arv	2005-2008 200 000 aastas Kokku 800 000	KOV, Tartu Teaduspark, EPMÜ
Tegevused kokku		4 000 000 EEK	

Meede 3. Infotehnoloogia sektori arendamine ja kompetentsibaasi tugevdamine

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
(Ekspordile suunatud) tootearenduse toetamine	Loodud tehnoloogiliste lahenduste arv, ekspordiprojektide arv	2005-2008 600 000 aastas. Kokku 2 400 000	Tartu Teaduspark
IT ettevõtete klasteri arendamine	Edukate koostööprojektide arv	2005-2008 aastas 300 000 Kokku 1 200 000	Tartu Teaduspark
IT sektori ettevõtete ja lahenduste ekspordiplaanide toetamine	Sektori ja ettevõtete tuntuse kasv, Eesti ettevõtete loodud IT lahenduste kasutamine erinevates sektorites, Ekspordile suunatud turundusplaanide arvu kasv	2005-2008 aastas 1 000 000 Kokku 4 000 000	Tartu Teaduspark
Tegevused kokku		7 600 000 EEK	

Meede 4. Biotehnoloogia sektori arendamine

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid

Biotehnoloogia välisinvesteeringute regiooni toomine	Investeeringute arv ja maht, loodud töökohtade arv	2005-2008 aastas 400 000 Kokku 1 600 000	Tartu Biotehnoloogia Park
Biotehnoloogia ettevõtete klatri arendamine	Edukate koostööprojektide arv	2005-2008 aastas 300 000 Kokku 1 200 000	Tartu Biotehnoloogia Park
Eesti biotehnoloogia sektori ettevõtete ja võimaluste tutvustamine ja ekspordiplaanide toetamine	Sektori ja ettevõtete tuntuse kasv, tööstusharudevaheliste koostööprojektide arv, Edukate ekspordiplaanide arvu kasv	2005-2008 aastas 1 000 000 Kokku 4 000 000	Tartu Biotehnoloogia Park
Tegevused kokku		6 800 000 EEK	

INFRASTRUKTUUR

Kolme eelneva tegevussuuna arendamine eeldab vastava infrastruktuuri arengut ja tugevdamist. Infrastruktuuri all mõeldakse käesoleva strateegia kontekstis eelkõige institutsionaalset-füüsilist ja tehnoloogilist infrastruktuuri. Teatud füüsilise infrastruktuuri osad, nagu transpordi ja kommunikatsiooni kanalid, ei ole küll käesoleva strateegia objektid, kuid nende areng, olgu selleks siis Tartu lennuvälja, Tartu-Tallinn kiirtee või raudtee arendamine, on kogu regiooni arengueelduseks pikemas perspektiivis.

Mitmed käesoleva tegevussuuna meetmed võib omakorda liigitada Tartu tehnoloogialinnaku (TTL) välja arendamise konteksti, mida võib vaadelda ka kui teatud infrastruktuuri osade koondnimetajat. TTL on keskkond loodus- ja arstiteadustel põhineva teadmismahuka kõrgtehnoloogilise tootmise aluste loomiseks – tehnosiirde tagamiseks ja arendustööks ettevõtluses ning meditsiinis. TTL väljaarendamine toetab senisest enam uute teadmiste loomist ning uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu ühiskonnas: ettevõtluses, avalikus ja mittetulundussektoris. Eesmärgiks on seatud suurendada kõrgtehnoloogilise tööstuse arenguks vajalike spetsialistide koolitamist, et tugevdada nii teadmispõhise Eesti konkurentsivõimet.

Allpool toodud meetmete rakendamiseks on plaanitud ajavahemik 2004-2008 ja nende kogumaksumuseks 480 miljonit Eesti krooni.

Meetmed, mõõdikud, ajakava, maksumus ja rakendajad

Meede 1. Tartu Ülikooli Tehnoloogia Instituudi arendamine			
Selleks et aidata kaasa uute teaduspõhiste ettevõtete tekkele ja soodustada koostööd ülikooli ja olemasolevate ettevõtete vahel ehitatakse täiemahuliselt välja TÜTI infrastruktuur.			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Hoonete väljaehitamine ja laborite sisustamine	Hoone valmis, laborid sisustatud	2005 60 000 000 ehitus 60 000 000 seadmed Kokku 120 000 000	Tartu Ülikool Tartu Tehnoloogiapark
Tegevused kokku		120 000 000 EEK	

Meede 2. Tartu Teaduspargi arendamine			
Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid

Teaduspargi teenuspakettide täiemahuline väljaarendamine	Pakutavate teenuste rahaline maht ja kvaliteet, klientide arv	2006 1 000 000 aastas Kokku 2 000 000	Tartu Teaduspark
Pindade ja territooriumi laiendamine ning sobivate kinnistute soetamine	Territooriumi ja arenduspindade suurus	2006-2008 16 000 000 kinnistu ost 49 000 000 ehitus Kokku 65 000 000	Tartu Teaduspark Tartu Ülikool EPMÜ Tartu Linnavalitsus
Tegevused kokku		67 000 000 EEK	

Meede 3. Tööstusparkide ja tööstusalade arendamine

Regionaalsed tööstuspargid ja tööstusalad, mis luuakse igasse nende järele piisavat nõudlust omavasse maakonda, annavad võimaluse innovaatiliste ettevõtete koondamiseks. Peale klastrite tekkele kaasa aitamise tõstavad tööstuspargid ja tööstusalad ka piirkonna atraktiivsust investeerimiskohana.

Tegevused	Möödikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Tööstusparkide ja tööstusalade rajamise ülesandepüstitus ja tasuvusuuringute teostamine	Ideekavandid. Tasuvusuuringud. Detailplaneeringud. Projektlahendused	2004-2007 1 500 000 tööstuspargi (4) ja 300 000 tööstusala (10) tasuvusuuringu kohta Kokku 9 000 000	Omavalitsused
Tööstusparkide ja tööstusalade rajamine	Rajatud tööstusparkide ja tööstusalade arv ja suurus	2005-2008 Kokku 60 000 000	Omavalitsused
Tööstusparkide ja tööstus-alade teenuspakettide väljaarendamine	Pakutavate teenuste ulatus ja maht	2005-2008 Kokku 3 000 000	Omavalitsused Tartu Teaduspark
Tööstusparkide ja tööstusalade ühisturustus ja koostöö arendamine	Tööstusparkidesse kuuluvate ettevõtete arv	2005-2008 Kokku 5 000 000	Tartu Teaduspark
Tegevused kokku		77 000 000 EEK	

Meede 4. Katselaborite ja pooltööstuslike laborite loomine

Seni on piirkondlik seadmebaas uute tööstuslike tehnoloogiate väljatöötamiseks ja toodete testimiseks piiratud. Ettevõtted on ka liiga väikesed, et vastava labori rajamine enda tarbeks ära tasuks. Toodete testimise ja tehnoloogia arendamise võimaluste olemasolu lubab parandada toote- ja protsessiarendust piirkonna ettevõtetes.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Sobivate testimiskeskuste ja pooltööstuslike laborite identifitseerimine väljaspool Eestit ja nende teenuste kasutamise toetus	Välismaa testimiskeskuste teenuseid kasutanud ettevõtete arv	2005-2008 1 000 000 aastas Kokku 4 000 000	Tartu Teaduspark
Testimiskeskuse ja pooltööstuslike laborite järelepiisavat nõudlust omavate sektorite identifitseerimine ja nende jaoks kavandatavate testimiskeskuste ja pooltööstuslike laborite tasuvusanalüüs	Analüüsi valmimine	2005 Kokku 1 000 000	Tartu Teaduspark
Katselaborite ja pooltööstuslike laborite rajamise toetamine piisava nõudlusega sektorite jaoks	Loodavate laborite teenuseid kasutatavate ettevõtete arv	2007 30 000 000 ehitus 30 000 000 seadmed Kokku 60 000 000	Tartu Teaduspark
Tegevused kokku		65 000 000 EEK	

Meede 5 .Riski- ja seemnekapitali kättesaadavamaks muutmine regiooni ettevõtjatele

Innovatiivsed äriplaanid on tihti kõrge riskiga ega võimalda finantseerimist pangalaenu abil, seetõttu on vajalik riskikapitali kaasamine. Riskikapitalifonde on Eestis seni veel vähe ja valdavalt tegutsevad need Tallinnas. Riski- ja seemnekapitali kättesaadavamaks muutmine kohalikele ettevõtjatele aitab suurendada kõrge riski ja kasuga äriplaanide teostamist.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Riskikapitali projektide nõustaja palkamine kohaliku ettevõtluse tugistruktuuri juurde	Olemasolevatest riskikapitali fondidest rahastatud projektide arv	2005-2008 aastas 250 000 Kokku 1 000 000	Tartu Teaduspark

Kohaliku seemnekapitali fondi loomine	Uuest seemnekapitali fondist rahastatud projektide maht	2006 50 000 000	Tartu Ülikool Tartu Linnavalitsus Tartu Teaduspark
Tegevused kokku		51 000 000 EEK	

Meede 6. Biotehnoloogia inkubatsiooni ja arenduskeskuse arendamine

Selleks et aidata kaasa uute biotehnoloogia ettevõtete tekkele ja soodustada koostööd teadusasutuste ja olemasolevate ettevõtete vahel rajatakse Eesti Biokeskuse baasil biotehnoloogia inkubatsiooni ja arenduskeskus.

Tegevused	Mõõdikud	Tulemuste saavutamise ajaskaala ja eelarve	Vastutavad organisatsioonid
Hoonete väljaehitamine ja laborite sisustamine	Hoone valmis, laborid sisustatud	2006 65 000 000 ehitus 35 000 000 seadmed Kokku 100 000 000	Eesti Biokeskus Tartu Ülikool
Tegevused kokku		100 000 000 EEK	